

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 402/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. októbra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom JUDr. Matejom Kukurom, PhD., advokátska kancelária IURISTICO s. r. o., Cimborkova 13, Košice, vo veci namietaného porušenia zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 6 CoD 15/2014 a jeho uznesením č. k. 6 CoD 15/2014-90 z 15. júna 2015 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. augusta 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED] (spolu ďalej len „sťažovateľky“), vo veci namietaného porušenia zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 CoD 15/2014 a jeho uznesením č. k. 6 CoD 15/2014-90 z 15. júna 2015 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 36 C 244/2012-64 z 22. apríla 2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) zamietol žalobu [REDACTED] a [REDACTED] (spolu ďalej len „žalobcovia“) smerujúcu proti sťažovateľkám ako žalovaným o určenie neplatnosti závetu zo 17. marca 2009 zanechaného porúčiteľom [REDACTED] a žalobcov zaviazal na náhradu trov konania sťažovateľiek v sume 2 905,37 €.

Krajský súd napadnutým uznesením na odvolanie žalobcov proti rozsudku okresného súdu v časti jeho výroku o trovách konania zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania tak, že žalobcov zaviazal na náhradu trov konania sťažovateľkám v sume 246,77 €.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľky ako úspešné účastníčky súdneho konania zastávajú názor, že napadnutým uznesením krajského súdu im bola priznaná nesprávna výška náhrady trov konania podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Sťažovateľky vo svojej sťažnostnej argumentácii namietajú podľa nich nesprávne závery krajského súdu v napadnutom uznesení, podľa ktorých krajský súd na rozdiel od okresného súdu dospel k záveru, že v konaní o určenie neplatnosti závetu nie je možné vyjadriť hodnotu veci v peniazoch pre vyčíslenie trov právneho zastúpenia (ako to učinil okresný súd, keď hodnotu veci určil čistou hodnotou dedičstva a sťažovateľkám priznal náhradu trov právneho zastúpenia vyčíslenej z takto určenej hodnoty veci).

Sťažovateľky v sťažnosti uviedli:

«Novelou Vyhlášky prijatou Vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 184/2013 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, bolo precizované ustanovenie § 10 ods. 2 Vyhlášky a zafinovaná tarifná hodnota:

„Ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky, hodnota záväzku a hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu.“ ...

Predmetná novela nadobudla účinnosť dňa 1. júla 2013.

V zmysle vyššie uvedenej novely máme za to, že zákonodarca posunul výklad doterajšieho posudzovania tzv. statusových sporov, ktorých meritom bolo určenie platnosti, resp. neplatnosti právneho úkonu alebo určenie právneho postavenia účastníkov konania ako vlastníkov alebo napríklad ako to bolo aj v prejednávacom prípade určenie za dediča, k interpretácií v prospech určenie tarifnej hodnoty veci na základe hodnoty predmetu konaniu, čím dochádza k odklonu od pôvodného výkladu v prospech ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a) Vyhlášky.

Úmyslom zákonodarcu bolo odstrániť právnu neistotu v posudzovaní tzv. hodnoty sporu, ktorá bola doteraz formovaná len judikatúrou, keď dikcia ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a) Vyhlášky nebola dostatočne určitá a poskytovala priestor pre rôznu interpretáciu.

Máme za to, že súčasné znenie legálnej definície tarifnej hodnoty vylúčilo akékoľvek pochybnosti o tarifnej hodnote prejednávaneho prípadu, a síce že spor o určenie, kto je dedičom po poručiteľovi:

a/ je možné subsumovať pod konania, ktorých hodnota sa určuje na základe legálnej definície: „hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu“,

b/ má tarifnú hodnotu, ktorá je vyjadriteľná, a teda na ňu nie je možné aplikovať ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a) Vyhlášky a

c/ je ju možné určiť na základe čistej hodnoty dedičstva po poručiteľovi.

Na vyššie uvedenom závere nemení nič ani to, že petit žaloby žalobcov znel na určenie neplatnosti predmetného závetu. Správne má petit takejto žaloby znieť na určenie, že žalobcovia sú dedičmi po poručiteľovi, pričom platnosť závetu sa v tomto prípade rieši ako prejudiciálna otázka, resp. výrok o neplatnosti závetu v prípade afirmatívneho rozhodnutia môže byť obsiahnutý aj priamo vo výrokovej časti rozsudku. Výrok rozsudku, ktorým konajúci súd žalobe vyhovie ale musí stále obsahovať určenie, kto je dedičom po poručiteľovi.

Následne je nutné dôjsť k záveru, že predmetom tohto konania bolo určenie, kto je dedičom po poručiteľovi, a teda kto nadobudne majetkový substrát zodpovedajúci čistej hodnote dedičstva. Za týchto okolností bolo na mieste určiť tarifnú hodnotu odrážajúc tento základ. ...

Pri vyčíslovaní trov konania prvostupňový súd správne vychádzal z určenia hodnoty sporu, keďže za predmet sporu nepovažoval akýsi abstraktný inštitút určenia neplatnosti právneho úkonu (vydedenia), ale určil hodnotu sporu na základe predmetu konania, a síce čistej hodnoty dedičstva o ktorú v prejednávanom prípade išlo a plne rešpektoval systematický a najmä logický výklad právnej normy.

Uvedený postup určenia základu pre tarifnú hodnotu úkonu právnej pomoci je plne v súlade s novelizovaným citovaným znením § 10 ods. 2 Vyhlášky.

Nie je pritom namieste, posudzovať konanie o neplatnosť vydedenia za výsostne právno-teoretické, keďže prípadné vyslovenie neplatnosti závetu, v ktorom bolo uvedené vydedenie obsiahnuté ma priamy vplyv na práva a povinnosti žalovaných a dopadá priamo do ich majetkovej sféry, kedy dôsledkom úspechu v tomto spore by bolo vydanie majetkovej podstaty pravému dedičovi.

Iný výklad posudzovania hodnoty sporu predstavuje absurdný postup nemajúci oporu v relevantnej právnej úprave. ...

Odvolací súd však náhradu trov konania určil na základe § 11 ods. 1 Vyhlášky, a síce uzavrel, že hodnotu sporu nie je možné vyjadriť v peniazoch, keď žalobou o určenie neplatnosti záveru sa mala odstrániť existujúca právne neistota v otázke týkajúcej sa jednej stránky právneho úkonu (v otázke platnosti alebo neplatnosti závetu).

Súčasne krajský súd uvádza, že uvedenou žalobou sa nedá (ani nemôže) priznať právo, hodnota, ktorá je vyjadriteľná v peniazoch.

Záverom krajský súd argumentuje ustálenou judikatúrou v obdobných právnych veciach. ...

Ako je z vyššie uvedenej argumentácie uznesenia odvolacieho súdu zjavné, odvolací súd aplikoval na výpočet tarifnej odmeny za jeden (1) úkon právnej pomoci v konaní inú právnu normu než prvostupňový súd - a to § 11 odsek 1 písmeno a) Vyhlášky.

Takýto postup však odvolací súd náležite neodôvodnil, resp. ho odôvodnil bez akejkoľvek logickej argumentácie a hlavne korelácie k novelizovanému zneniu ustanovenia § 10 ods. 2 Vyhlášky.

Následné poukazovanie na judikatúru súdov prijatú za účinnosti starej právnej úpravy len prispieva k nekonzistentnosti odvolacieho rozhodnutia.

Absolútne odignorovanie novej právnej úpravy robí rozhodnutie Krajského súdu arbitrárne, nezákonné a nepreskúmateľné.

Ohľadom odôvodnenia takéhoto rozhodnutia nemôže byť ani reči, keď v argumentácii odvolacieho súdu totálnym spôsobom absentuje logická štruktúra. Lakonický odkaz na judikatúru z obdobia pred novelou Vyhlášky je toho len dôkazom.

Už táto samotná vada je dostatočným dôvodom pre zrušenie výroku odvolacieho súdu o zmene výšky trov prvostupňového súdneho konania, nakoľko nezrozumiteľnosť, resp. závadnosť odôvodnenia súdneho rozhodnutia v miere približujúcej sa úplnej absencii uvedenia dôvodov rozhodnutia v jeho odôvodnení výraznou mierou narúša právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces. ...

Krajský súd ponechal legislatívnu činnosť bez povšimnutia a jednoducho odignoroval platnú a účinnú právnu úpravu.

Podľa nášho názoru v danom prípade odvolací súd poprel zásadné interpretačné a aplikačné pravidlá všeobecne uznávané ako základ zákonného a ústavného postupu ústiaceho do zákonného a ústavného rozhodnutia.

Je nutné aplikovať zásadu, že o protiústavný výsledok rozhodovania súdu ide v tom prípade, ak je výrazom zjavného a neodôvodneného vybočenia zo štandardov výkladu, ktorý je v súdnej praxi obecné rešpektovaný, a predstavuje tým nepredvídateľnú interpretačnú ľubovôľu; tým viac ak súd svojim rozhodnutím absolútne poprie a pominie zákonnú úpravu a ponechá ju nepovšimnutú ba priam ju až úmyselne odignoruje. ...

Sťažovatelia si sú vedomí self-restricted prístupu Ústavného súdu pri preskúmaní rozhodnutí všeobecných súdov všeobecne a v oblasti rozhodovania o trovách zvlášť, reprezentovaného v právnych vetách uznesenia Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 202/08 zo dňa 6. mája 2008...

Napriek uvedenému prístupu, s ohľadom na flagrantnú ignoráciu účinných právnych predpisov a absolútnu arbitrárnosť napádaného rozhodnutia, s poukazom na vyššie citované výslovné ustanovenia samotnej Vyhlášky, výkladové pravidlá a ich výsledky je nutné prijať záver, že rozhodnutie Krajského súdu je nezákonné.»

Sťažovateľky navrhli, aby ústavný súd vo veci ich sťažnosti vydal tento nálež:

„1. Krajský súd v Košiciach postupom a rozhodnutím zo dňa 15. júna 2015, č. k. 6 CoD/15/2014-90 porušil základné právo fyzických osôb [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na ochranu majetku podľa článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa článku 20 Ústavy Slovenskej republiky, zákaz diskriminácie podľa článku 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo účastníka na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky .

2. Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 15. júna 2015, č. k. 6 CoD/15/2014-90 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Sťažovateľkám sa priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 333,94 €, ktorú je Krajský súd... povinný zaplatiť na účet jej právneho zástupcu... do pätnástich... dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľiek a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľky sa domáhajú vyslovenia porušenia čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru zakotvujúcich všeobecný zákaz diskriminácie, porušenia ich základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy postupom a uznesením krajského súdu, ktorým bol v odvolacom konaní zmenený rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania.

Podstatou sťažnostnej argumentácie sťažovateľiek je namietanie nesprávnych skutkových a právnych záverov krajského súdu a nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

V prípadoch, keď sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv rozhodnutím všeobecného súdu týkajúcim sa náhrady trov konania, je ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre zdržanlivý, keďže problematika trov konania má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, a preto k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania pristupuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že v posudzovanej veci došlo k extrémnemu zásahu do základného práva na súdnu ochranu

(spravodlivý proces), alebo ak zistí, že zároveň došlo k neprípustnému zásahu aj do iného základného práva (porovnaj m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

Vo veci sťažovateľiek podľa názoru ústavného súdu o takýto výnimočný prípad nejde. Ústavný súd navyše pri posudzovaní námietok sťažovateľiek vychádzal aj z princípu minimalizácie zásahov do právoplatných rozhodnutí iných orgánov verejnej moci (napr. IV. ÚS 303/04, I. ÚS 55/2011), ktorým sa vo svojej rozhodovacej činnosti dôsledne riadi.

Po preskúmaní uznesenia krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľiek nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup a jeho závery mohli zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzované uznesenie krajského súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené, ako to tvrdili sťažovateľky.

Krajský súd sa dostatočne vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami rozhodnými pre posúdenie veci a rozhodnutie o trovách konania, keď uviedol:

«Výrok rozsudku, ktorým súd zamietol žalobu žalobcov o určenie neplatnosti závetu, ktorý zanechal poručiteľ [REDAKOVANÉ], zomrelý [REDAKOVANÉ] nebol napadnutý odvolaním a tak nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 3 O. s. p.).

Predmetom odvolacieho prieskumu zoslal len výrok o náhrade trov prvostupňového konania. Odvolatelia v odvolaní uvádzali, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. ...

Podľa § 151 ods. 5 veta prvá O. s. p. trovy konania určí súd podľa sadzobníkov a podľa zásad platných pre náhradu mzdy a hotových výdavkov. Sadzobníkom sa pre účely určenia odmeny za právne služby poskytnuté advokátom v súdnom konaní rozumie vyhláška

č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení (ďalej len „citovaná vyhláška“).

Podľa § 9 ods. 1 citovanej vyhlášky sa základná sadzba tarifnej odmeny stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Z ustanovenia § 10 ods. 1 citovanej vyhlášky vyplýva, že ak nie je ustanovené inak, určuje sa základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby stanoveným výpočtom v závislosti od tarifnej hodnoty (viď bližšie toto ustanovenie vyhlášky).

Podľa § 10 ods. 2 citovanej vyhlášky platí, že ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci, alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky, hodnota záväzku a hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ citovanej vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za 1 (jeden) úkon právnej služby je 1/13-ina výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch alebo ak ju možnosti zistiť len s nepomernými ťažkosťami.

V preskúmvanej veci žalobcovia podali žalobu, o určenie neplatnosti závetu poručiteľa zo dňa 17. 3. 2009. Jednoznačne ide o žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu - závetu. Hodnotu predmetu žalobcami požadovaného určenia nemožno vyjadriť v peniazoch. Žalobou o určenie neplatnosti závetu sa mala totiž odstrániť existujúca právna neistota v otázke týkajúcej sa jednej stránky právneho úkonu (v otázke platnosti alebo neplatnosti závetu). Takto podanou žalobou sa teda nedá (ani nemôže) priamo priznať právo, hodnota ktorého je vyjadriteľná v peniazoch. V prípadoch určenia neplatnosti závetu poručiteľa aj podľa doterajšej ustálenej súdnej praxe (- viď uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 8. 2. 2008 sp. zn. 3Cdo/268/2007, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 21. 10. 2010 sp. zn. 3M Cdo/9/2009, Nález Ústavného súdu SR z 11. 12. 2014 sp. zn. II. ÚS 583/2013-31, etc.) sa náhrada trov konania v časti odmeny advokáta za zastupovanie vo veci určuje režimom vyhlášky č. 655/2004 Z. z. podľa § 11 ods. 1 písm. a/ citovanej

vyhlášky, a teda platí, že hodnotu takejto veci alebo práva nie je možné vyjadriť v peniazoch.

Odvolaciemu súdu sa žiada povedať, že predmet konania predstavoval preskúmanie zákonnosti právneho úkonu, t. j. závetu, a nie rozhodovanie o konkrétnom práve alebo povinnosti, ktoré z neho vyplývajú. Z vyššie uvedeného vysvitá, že nepatričná je argumentácia IURISTICO s. r. o. ohľadom ocenenia predmetu konania (neplatnosti závetu) „čistou hodnotou dedičstva“, a nesprávne postupoval aj okresný súd, ak túto argumentáciu pri rozhodovaní o náhrade trov nekriticky prevzal do svojho rozhodnutia.

Vzhľadom na to, že okresný súd pri vyčíslení trov právneho zastúpenia považoval za základ pre výpočet tarifnej hodnoty jedného úkonu právnej služby „čistú hodnotu dedičstva“ napriek tomu, že vzhľadom na charakter žaloby mal vziať za základ pre výpočet tarifnej hodnoty jedného úkonu právnej služby výpočtový základ predstavujúci 1/13-inu priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva SR za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka, odvolaciemu súdu neostala iná možnosť, len zmeniť napadnutý výrok rozsudku o náhrade trov konania.»

Ústavný súd považuje napadnuté uznesenie krajského súdu z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd ho primeraným spôsobom odôvodnil, pričom v ňom obsiahnutý výklad a aplikáciu príslušných právnych noriem nemožno hodnotiť ako arbitrárne, t. j. také, ktoré by predstavovali popretie ich podstaty a zmyslu.

Sťažovateľky namietané porušenie svojho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ako aj porušenie všeobecného zákazu diskriminácie zakotveného v čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru bližšie postupom a uznesením krajského súdu neodôvodnili, uviedli len, že k porušeniu označených práv došlo nepriznaním primeranej náhrady v dôsledku nesprávnych právnych záverov krajského súdu, hoci boli úspešnými účastníkmi konania. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd

konštatuje, že medzi namietaným konaním a uznesením krajského súdu a sťažovateľkami označenými základnými a inými právami v spojení so zákazom diskriminácie neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení.

Keďže ústavný súd nezistil možnosť sťažovateľkami namietaného porušenia označených práv, odmietol ich sťažnosť v celosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľiek v celom rozsahu sa ústavný súd ďalšími ich nárokmi nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. októbra 2015